

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ
NATIONAL ELECTION BOARD OF ETHIOPIA

የኢትዮጵያ ብሔራዊ የምርጫ ቦርድ

አዲስ አበባ ፣ ፪ሺ፩፻ ዓ.ም

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ
NATIONAL ELECTION BOARD OF ETHIOPIA

NATIONAL ELECTION BOARD OF ETHIOPIA

ADDIS ABABA, 2021

የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና እና ሰነዶች ድልድል፣ ሥርጭት፣ አጠቃቀም፣ ርክክብና አወጋገድ መመሪያ ቁጥር 8/2013

Directive on Allocation; Distribution; Use; Handover, Retrieval and Disposal of Election Material and Documents (no. 8/2021)

ምዕራፍ አንድ ጠቅላላ ድንጋጌዎች

Chapter One General Provisions

አንቀጽ 1. አውጪው ባለስልጣን

Article 1. Issuing Authority

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ በማቋቋሚያ አዋጅ ቁ. 1133/2011 አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ (1) እና በኢትዮጵያ የምርጫ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ምዝገባና የምርጫ ሥነምግባር አዋጅ ቁ. 1162/2011 አንቀጽ 23 ንዑስ አንቀጽ (2)፣ አንቀጽ 56 ንዑስ አንቀጽ (6)፣ አንቀጽ 61 ንዑስ አንቀጽ (7) እንዲሁም አንቀጽ 163 ንዑስ አንቀጽ (2) በተሰጠው ስልጣን መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል።

The National Election Board of Ethiopia, according to the power vested in it as per article 8(1) of the National Electoral Board establishment proclamation No. 1133/19 and by article 23(2), article 56 (6), article 61 (7) and article 163 (2) of the Electoral Law, has issued this directive.

አንቀጽ 2. አጭር ርዕስ

Article 2. Short Title

ይህ መመሪያ “የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶች ሥርጭት እና ርክክብ መመሪያ ቁጥር- 8/2013” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

This directive can be cited as “Distribution and Handover of Election material and documents and Directive No. 8/2021”

አንቀጽ 3. ትርጓሜ

Article 3. Definitions

1. “አዋጅ” ማለት የኢትዮጵያ የምርጫ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ምዝገባና የምርጫ ሥነምግባር አዋጅ ቁጥር 1162/2011 ነው።
2. “ቦርድ” ማለት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ነው።
3. “የምርጫ አስፈጻሚ አካል” ማለት በየደረጃው ያሉ የክልል ቅርንጫፍ ጽ/ቤት፣ የዞን

1. “**Proclamation**” means the Ethiopian Electoral, Political parties Registration, and Election’s Code of Conduct Proclamation No. 1162/19.
2. “**Board**” means the National Election Board of Ethiopia.
3. “**Election administration body**” means regional branch office, zonal

ማስተባበሪያ ጽ/ቤት፣ የምርጫ ክልልና የምርጫ ጣቢያ ነው።

4. “የምርጫ ሂደት” ማለት የመራጭ ምዝገባ፣ የዕጩ ምዝገባ፣ የምረጡኝ ቅስቀሳ፣ የመገናኛ ብዙሃን ተደራሽነት፣ የድምፅ አሰጣጥ፣ የድምፅ ቆጠራ፣ ጊዜያዊ ውጤት ማዳመር፣ የቅሬታ አፈታት ሥርዓት እና የመጨረሻ የምርጫ ውጤት ይፋ ማድረግን የሚያካትት ነው።
5. “የቦርድ ሰራተኛ” ማለት በቦርዱ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት የተቀጠረ ሰራተኛ ነው።
6. “ሰነድ” ማለት ማንኛውም ለምርጫ ሂደት አስፈላጊ የሆነና የቦርዱ እውቅና ያለው የሕትመት ውጤት ነው።
7. “የርክክብ ሰነድ” ማለት የምርጫ ቁሳቁስና ሰነዶች የሚገኙበትን ሥፍራ፣ በአግባቡ መተላለፋቸውን፣ መጠናቸውን እንዲሁም የምርጫ አስፈጻሚዎችን ተጠያቂነት ለማረጋገጥ በቦርዱ የተዘጋጀ ሰነድ ነው ።
8. “የምርጫ ቁሳቁስ” ማለት ማንኛውም ለምርጫ ሂደት አስፈላጊ የሆነ ተንቀሳቃሽ ንብረት ነው።
9. “የርክክብ ሰንሰለት” ማለት የምርጫ ቁሳቁሶችን ሰነዶች ከሚመለከተው የአስረካቢ አካል ወደ ተረካቢው የሚተላለፍበት ሆኖ የቦርዱን የርክክብ ሥርዓት መሰረት ያደረገ አሰራር ነው።
10. የቃላት አገባብ የተለየ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በአዋጁ ላይ የተሰጡ ትርጓሜዎች እንደአግባብነታቸው ለዚህ መመሪያ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 4. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በጠቅላላ፤አካባቢያዊ፣ በማሟያ እና በድጋሚ ምርጫ እንዲሁም በህዝብ ውሳኔ ሂደት የምርጫ ቁሳቁስ እና ሰነድ የመያዝ ሀላፊነት ባላቸው በሁሉም ምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች እና አካላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል። የምርጫ ማስፈጸሚያ ሰነዶች እና ቁሳቁስ በሚደለድሉ፣ በሚያሰራጩ፣ በሚጠቀሙ፣ በሚረከቡ እና በሚያስወግዱ ላይም ተፈጻሚ ይሆናል።

coordinating office, constituency and polling station found at various level.

4. “**Election process**” means the process of voter registration, candidate registration, electoral campaign, mass media accessibility, voting, vote counting and tabulation of provisional result, election dispute resolution and final announcement of election result.
5. “**Board employee**” means a person employed by the Board indefinitely or on a contractual basis.
6. “**Document**” means any publication that is necessary for the election process and is known and recognized by the Board.
7. “**Handover document**” means a necessary document prepared by the board that verifies the location, transfer and quantity of election documents, materials and equipment as well as that verifies the accountability of election officers involved.
8. “**Election Material**” means any movable property that is necessary for the election process.
9. “**Chain of custody**” means a procedure where election equipment, materials and documents are transferred from the relevant delivering body to the receiver according to the Board’s handover procedure.
10. Unless the context otherwise requires, definitions provided in the proclamation relevant to this directive, shall be applicable to this directive.

Article 4. Scope of Application

This directive shall be applicable on election administration bodies at various levels and bodies that are responsible to handle election materials and documents during general election, local election, by election, re-election and referendum processes. It shall also apply on those persons that allocate, distribute, use, handover and dispose of election documents and materials during the election period.

አንቀጽ 5. የጾታ አገላለጽ

በዚህ መመሪያ ውስጥ በአንደኛው ጾታ የተገለጸው አነጋገር ሌላኛውን ጾታም ያካትታል።

አንቀጽ 6. ዓላማ

የዚህ መመሪያ ዓላማ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶች ለሚመለከተው የምርጫ አስፈጻሚ አካል በአግባቡ የሚጓጓዙበትን፣ ርክክብ የሚደረግበትን፣ በውቅቱ የሚሰራጩበትን፣ ጥቅም ላይ የሚውሉበትን፣ ወደ ቦርዱ የሚመለሱበትን እና የሚወገዱበትን ግልጽ የሆነ የአሰራር ስርዓት መዘርጋት ነው።

ምዕራፍ ሁለት

ስለምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች እና ሰነዶች ስርጭት እና ርክክብ

አንቀጽ 7. የቦርዱ እና በየደረጃው የሚገኙ ምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች ተግባር እና ሀላፊነት

1. ቦርዱ በየደረጃው የሚሰራጩ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶችን በዚህ መመሪያ ላይ በተመለከተው የአሰራር ስርዓትና የምርጫ የጊዜ ሰሌዳ መሰረት በበቂ መጠን ማዘጋጀት እና ለሚመለከተው የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት መድረሱን ይከታተላል።
2. እያንዳንዱ የምርጫ ክልል በዚህ መመሪያና ቦርዱ በሚያወጣው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት የምርጫ ቁሳቁሶችና ሰነዶችን ለምርጫ ጣቢያዎች ያሰራጫል፤ እንዲሁም ከምርጫ ጣቢያዎች የሚመጡ የምርጫ ቁሳቁሶችና ሰነዶች በአግባቡ ተሞልተው መምጣታቸውን ያረጋግጣል፤ ይረከባል፤ በጥንቃቄ እንዲያዙ ያደርጋል፤ እንደአግባብነቱ የተሞሉ ቅጾች ለቦርዱና በየእርከኑ ለሚገኙ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች በአግባቡ መድረሳቸውን ያረጋግጣል።
3. እያንዳንዱ የምርጫ ጣቢያ ከምርጫ ክልሉ የሚላኩ የምርጫ ቁሳቁሶች ሰነዶችን ተቀብሎ በጥንቃቄ ይይዛል፤ ጥቅም ላይ ከዋሉ በኋላ በአግባቡ ተሞልተው እና ተጠብቀው በቦርዱ በተቀመጠው የአሰራር ስርዓት ወደ ተለያዩ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች በአግባቡ መድረሳቸውን ያረጋግጣል።

Article 5. Gender Reference

Provisions set out in the masculine or feminine gender shall also apply to the other gender.

Article 6. Objective

The objective of this directive is to establish a transparent process for the appropriate transportation, handover, distribution, use of Election materials and documents by the relevant Election administration body; and for their return back to the board; and for their proper disposal.

Chapter Two

Distribution and Hand over of Election Material and Documents

Article 7. Duties and Responsibilities of Election Administration Organs at Various Levels and the Board

1. The Board shall prepare Election material and documents it distributes to various levels of the electoral administration, according to the Board’s procedures, timeline and in the required quantities, and monitor their delivery to the concerned administration.
2. Each constituency, based on this directive and the timetable issued by the Board, distributes election material to polling stations; ensures that documents and election material that come from the polling stations have been properly filled out; receives, makes sure they are handled carefully; and, as appropriate, fills forms and sends it to the Board.
3. Each polling station carefully handles the election material that is sent from the constituency and ensures that the material is returned to the appropriate election office securely after being used in accordance with procedures prescribed by the board.

4. የማንኛውም የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ ርክክብ ሲፈጸም ቁሱ ወይም ሰነዱ የተራ ወይም የመለያ ቁጥር ካለው ይህንን ጨምሮ ትክክለኛ ብዛቱ መመዝገብ አለበት።
5. እያንዳንዱን የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ የመጠበቅ ኃላፊነት ንብረቱ በእጁ የሚገኝ የቦርዱ ሰራተኛ ወይም የምርጫ አስፈጻሚ ነው።
6. ማንኛውም የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የሥራ ግዴታዎን በምትወጣበት ጊዜ የርክክብ ቅጾችን የመፈረም እና የርክክብ ሰንሰለቱ በሙሉ የተመዘገበ መሆኑን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።
7. የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ በማንኛውም ጊዜ በቦርዱና በተለያዩ ደረጃ በሚገኙ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች ውስጥ በሚያገለግሉ የምርጫ አስፈጻሚዎችና የቦርዱ ሰራተኞች ባለአደራነትና ጥበቃ ሥር ያለምንም የርክክብ ሰንሰለት ክፍተት አግባብ ባለው የርክክብ ሰነድና ሥርዓት አማካይነት ይቀመጣሉ።
8. የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ ርክክብ ሰንሰለቱ ሳይቋረጥ መቀጠል አለበት። ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ወይም ክስተት ከተቋረጠ ይኸው ሁኔታ በቃለ ጉባኤ ተይዞ የምርጫ አስፈጻሚዎ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ እንደአግባብነቱ ለምርጫ ጣቢያ ኃላፊ፣ ለምርጫ ክልል ጽ/ቤት ኃላፊ ወይም በየደረጃው ላለ የበላይ የምርጫ አስፈጻሚ አካል በምታሰውቀው መሰረት አስፈላጊው ማጣራት ይካሄዳል።
9. የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ ርክክብ ሰንሰለቱ መቋረጡን የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ ካሳወቁ በኋላ ቦርዱ በራሱ ከሚያደርገው የሥነ ምግባር ወይም የዲሲፕሊን ግድፈት መፈፀሙን የማጣራትና እርምጃ የመውሰድ ተግባር በተጨማሪ ክስተቱ እንዲጣራ ለሚመለከተው አካል ሊመራው ይችላል።
10. ማንኛውም የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ በቁጥጥሩ ወይም በይዘታው ስር ያለ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ ቁሳቁሱ ወይም ሰነዱ ለታለመለት አላማ ስለመዋሉ የመከታተልና የማስፈጸም ኃላፊነት አለበት።

4. Every item of election materials and documents that is subject to handover shall be recorded with a description of the item, a serial or identification number where applicable, and the exact quantity.
5. The responsibility of handling each Election material document and lies with the election officer or Board employee receiving it.
6. Any election officer or Board employee, while undertaking their responsibility, has the duty to sign the necessary hand over forms to ensure a clearly documented chain of custody.
7. The documented and uninterrupted chain of custody of election materials and documents shall be maintained at all times by the election officers and Board employees who are responsible for their supervision and protection at various levels of the election administration.
8. The chain of custody for handover of election materials and documents should be uninterrupted but if it is interrupted due to a force majeure circumstance or event, it must be documented in the minutes , and the election officer or Board employee who is responsible for the materials and documents must notify their superior (the head of the polling station or the constituency office or the relevant higher level of electoral administration) and an investigation must be conducted.
9. After the election officer or Board employee notifies the interruption of the chain of custody of Election document or material, the Board may, as appropriate, investigate the matter itself and apply applicable sanctions for any ethical violation, and may refer the matter to the appropriate body.
10. Any election officer or Board employee in possession or control of election documents or materials shall monitor and ensure that the materials and documents are being used for the intended purpose.

11. የዚህ መመሪያ አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ቦርዱ ወይም በየደረጃው ያለ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ከመንግስት አካላት የሚዋሱትን ንብረት ወይም ቁሳቁስ ቢኖር ርክክቡ የመንግስትን የንብረት ርክክብ አሰራር ስርዓትን ተከትሎ መፈፀም ይኖርበታል። ሆኖም የመንግስት የንብረት ርክክብ አሰራር ስርዓትን ለመጠቀም የማይቻል ከሆነ በዚህ መመሪያ ላይ የተመለከተውን የቦርዱን የርክክብ ስርዓት ተፈጻሚ ማድረግ ይቻላል።
12. ቦርዱ ወይም በየደረጃው የሚገኙ የምርጫ ማስፈፀሚያ አደረጃጀቶች በምርጫ ማስፈፀሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶች ስርጭት እና ርክክብ ወቅት ጥቅም ላይ የሚውሉ የማኅተም ቁጥሮች እንዲመዘገቡ ያደርጋሉ፣ ሂደቱን የፖለቲካ ፓርቲዎች እና አግባብነት ያላቸው ታዛቢዎች እንዲታዘቡ ይደረጋል።
13. ቦርዱ በየደረጃው ላሉ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች ስለምርጫ ቁሳቁስ እና ሰነዶች ርክክብ፣ አያያዝ እና አጠቃቀም አስፈላጊውን ስልጠና ይሰጣል።

አንቀጽ 8. የተለያዩ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶች

1. ቦርዱ በስራ ላይ ከሚያውላቸው የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ እና ሰነዶች መካከል የሚከተሉት ልዩ ጥንቃቄ ወይም ጥበቃ የሚያስፈልጋቸው ናቸው።
  - ሀ) የመራጮች መዝገብ፣
  - ለ) የመራጮች ምዝገባ መታወቂያ ካርድ፣
  - ሐ) የድምፅ መስጫ ሳጥኖች፣
  - መ) የድምጽ መስጫ ወረቀት፣
  - ሠ) የድምፅ መስጫ ሳጥኖች መቆለፊያ (ማሸጊያ) ቁልፎች፣
  - ረ) ማህተሞችና እና መርገጫዎች፣
  - ሰ) የማይለቅ የመራጫነት ምልክት ማድረጊያ ቀለም፣
  - ሸ) ማናቸውም መረጃ ተሞልቶባቸው፣ የተፈረሙና ማህተም የተደረገባቸው ቅጾች፣
  - ቀ) የውጤትና የማዳመሪያ ቅጾች፣
  - በ) ከተከፈቱ መከፈታቸውን የሚያስታውቁ መያዣዎች።

11. Without prejudice to the general provisions of this directive, when the Board or election offices at all levels takes assets or equipment from governmental organs , they shall follow the handover procedures of the government. In the absence of such procedures, the Board’s handover procedures may apply.
12. The board or election offices at all levels shall register number of stamps that are used during the distribution and handover of election materials and documents, and the process shall be observed by political parties and relevant observers
13. The Board shall give the necessary training about handover, keeping and use of Election material and documents to the election administration at various levels.

Article 8 . Types of Election Material and Documents

1. The following are considered to be sensitive election , material and documents that need special protection among the election materials and documents the Board uses:
  - a. Electoral roll;
  - b. Voter’s identification cards ;
  - c. Ballot boxes ;
  - d. Ballot papers
  - e. Ballot box seals or key;
  - f. Stamps and ink pads;
  - g. Indelible ink;
  - h. All forms after being filled in, signed and stamped
  - i. Blank results and reconciliation/tabulation forms
  - j. Tamper-evident bags

2. በተለያዩ የምርጫ ሂደቶች ላይ ጥቅም ላይ የሚውሉ ቁሳቁስና ሰነዶች “ልዩ ጥበቃ የሚያስፈልጋቸው” ተብለው በቦርዱ የሚለዩ ይሆናል።
3. ቀጥሎ የተዘረዘሩትን ጨምሮ ሌሎች የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶች ልዩ ጥበቃ የሚያስፈልጋቸው ናቸው።
  - ሀ) የሥነ ዜጋና የመራጮች ትምህርት መስጫ ሰነዶች፤
  - ለ) ቦርዱ ለምርጫ አስፈጻሚ፣ ለእጩ ወኪል፣ ለታዛቢ፣ ለአስተርጓሚ እና ለጋዜጠኛ የሚያዘጋጀው መታወቂያ ወይም ባጅ።
  - ሐ) የእጩዎች የምዝገባ ሰርተፊኬት፤
  - መ) የእጩ ወኪሎች ዝርዝር፤
  - ሠ) የምርጫ ማስታወቂያ፤
  - ረ) ለሥነዜጋና ለመራጮች ትምህርት አገልግሎት የሚውል ቴፕ ሪከርደር ወይም ሬዲዮ ወይም ሌሎች የኤሌክትሮኒክስ ቁሳቁስ፤
  - ሰ) ከምርጫ ጋር ለተያያዙ ወጪዎች መመዝገቢያነት የሚያገለግሉ የሂሳብ መዝገብና ደረሰኞች፤
  - ሸ) የምርጫ ሰነዶች ወይም ቁሳቁስ መረከቢያ ደረሰኝ ወይም ቅፆች፤

ቀ) የፖለቲካ ፓርቲዎች እና እጩ ወኪሎች የምርጫ ሥነምግባር ደንብን ስለማክበርና ማስከበራቸው የሚፈረሙበት ሰነድ፤

  - በ) እጩዎች የምርጫ ምልክቶቻቸውን የሚያስተዋውቁባቸው ፖስተሮች፤
  - ተ) በየደረጃው ያሉ የምርጫ አቤቱታ ሰሚ ኮሚቴዎች አቤቱታ የሚቀበሉበትና መልስ የሚሰጡበት ያልተሞላ፣ ማህተም ያልተደረገበትና ያልተፈረመበት ቅጽ፤
  - ቸ) የምርጫ አፈጻጸም ማስታወቂያ ፖስተሮች ወይም በራሪ ጽሁፎች፤
  - ነ) አስክረቢቶዎችና እርሳሶች፤
  - ኘ) ጊዜያዊ ድምጽ የተሰጠባቸውን ድምፅ መስጫ ወረቀቶች ማስቀመጫ ፖስታ

2. Materials and documents that are used at different election processes shall be identified by the board as “sensitive”.
3. All other materials and documents are considered to be sensitive, and include the following:
  - a. Training documents for civic and voter’s education;
  - b. Identification cards or badges prepared for election officers, agents of candidates, election observer and journalists;
  - c. Candidates’ registration certificates
  - d. List of agents of candidates;
  - e. Election advertisement;
  - f. Tape recorders, radio, or any other electronic equipment that’ll be used when providing civic and voters’ education.
  - g. Books of account and receipts to help register expenses related to the election.
  - h. Election material and documents handover receipts or documents.
  - i. A document on which political parties and their agents sign guaranteeing that they respect as well as ensure the compliance with election’s code of conduct.
  - j. Posters for candidates to advertise their election symbol.
  - k. Forms for receiving complaints and for providing decisions of Grievance Hearing Committee at various levels that have not been filled in, stamped and signed;
  - l. Posters, post cards and flyers for election administration advertisement;
  - m. Pens and pencils;
  - n. Provisional ballot envelopes

አ) የመገናኛና የመረጃ ቴክኖሎጂ መሣሪያዎች፤

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ሥር የተዘረዘሩት የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች እና ሰነዶች አጠባበቅ እና አስተዳደር ሁኔታ የሚስተናገደው በዚህ መመሪያ መሰረት ነው።

5. ቦርዱ እና በየደረጃው ያሉ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች የሚከተሉትን ንብረቶች በትውስት ወይም በግዢ ወይም በሌላ አግባብ በስራ ላይ እንዲውሉ ሊያደርጉ ይችላሉ።

ሀ) ተሽከርካሪ ወይም ሌሎች ማጓጓዣዎች፤

ለ) ኮምፒዩተር፣ ፕሪንተር ወይም ስክነር፤

ሐ) ወንበርና ጠረጴዛ እና

መ) ሌሎች አስፈላጊ መሳሪያዎች እና ቁሳቁስ።

አንቀጽ 9. የምርጫ ቁሳቁሶችና እና ሰነዶች ስለሚሰራጩበት ጊዜና ሁኔታ

1. የቦርዱ ቋሚና አላቂ የምርጫ ቁሳቁሶች እና ሰነዶች በየደረጃው ላሉ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች በቦርዱ የድርጊት መርሀ ግብርና የምርጫ ሰሌዳ መሰረት መድረስ አለባቸው።

2. ቦርዱ፣ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችንና ሰነዶችን ሲያሰራጩ አግባብ ያለውን እና ደህንነቱ የተጠበቀ አስተማማኝ ማጓጓዣና ለዚህ የሚያስፈልገውን አስተማማኝ የእጃባ አገልግሎት በሚመለከት ቦርዱ የሚሰጠውን መመሪያ በሚገባ ተግባራዊ ማድረግ አለበት።

3. የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችንና ሰነዶችን ይዞ የተንቀሳቀሰው ተሽከርካሪም ሆነ ንብረቱ ደህንነቱ በተጠበቀ አመቺ ቦታ እንዲቆም፣ እንዲያድር እና እንዲንቀሳቀስ ማድረግ ይኖርበታል።

4. የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችንና ሰነዶችን የያዘ ማንኛውም ተሽከርካሪ በቦርዱ የጸጥታ/ደህንነት ጥበቃ እቅድ መሰረት ታጅቦና ደህንነቱ ተጠብቆ እንዲንቀሳቀስ ማድረግ ይኖርበታል።

5. ቦርዱ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችንና ሰነዶችን ሲያሰራጩ፡-
ሀ) አግባብነት ያላቸውን የርክክብ ሰነዶች በስራ ላይ ማዋል ይኖርበታል፤

o. Information and communication technology equipment;

4. The security and management of all sensitive and non-sensitive materials and documents provided under sub-article 1 and 2 of this article are regulated by this directive.

5. The Board and election administration bodies at various levels may buy, borrow or put to use through other means the following assets for use

a. Vehicles or other transportations;

b. Computers printers or scanners

c. Tables and chairs;

d. Other necessary office equipment and materials.

Article 9. Time and Manner of Distribution of Election Material and Documents

1. The Board’s permanent and consumable election material and documents shall be distributed to the election administration bodies at various levels in accordance with the Board’s operational plan.

2. The Board or election officer or Board employee, when distributing election material and documents, must follow the Board’s instructions as to the mode of transport and reliable escort service.

3. The election officer or Board employee must ensure that the election, material and documents as well as the vehicle transporting them is parked in a safe location, and moved safely.

4. The election officer or Board employee must ensure that any vehicle transporting Election material and documents is escorted by security forces according to the Board’s security plan.

5. When the Board is distributing election material and documents, it must
a. Put in use the appropriate handover documents in accordance with the Board’s procedures.

ለ) ለቋሚና አላቂ የምርጫ ቁሳቁሶችና ሰነዶች የተለያዩ የገቢ እና የወጪ መዝገቦችን ያዘጋጃል።

አንቀጽ 10. ስለምርጫ ማስፈጸሚያ ሰነዶችና ቁሳቁሶች አቀማመጥና ጥበቃ

1. ማንኛውም የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ ለሚረከበው የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶች በቂ ማስቀመጫ ቦታ ማዘጋጀት አለበት።
2. የሚዘጋጀው የማስቀመጫ ቦታ ከእርጥበት፣ ከእሳት፣ ከእንስሳት እና ከመሳሰሉት ንክኪ የራቀ መሆን አለበት።
3. የሚያዘጋጀው የማስቀመጫ ቦታ መቆለፍ የሚችል እንዲሁም የምርጫ አስፈጻሚዎች ወይም የቦርዱ ሰራተኞች ብቻ ሊገቡ የሚችሉበት ክፍል ወይም ሌላ የተዘጋጀ ሥፍራ የሆነ እንደሆነ ማንም ሰው ሲገባ ይህንን የሚያሳይ ቃለ ጉባኤ መያዝ አለበት።
4. ማንኛውም የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የሚረከበውን የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና ሰነዶችን በማንኛውም የምርጫው ሂደት ወቅት በእይታና በቁጥጥር ሥር መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።
5. የርክክብ ሰንሰለቱ እንዲጠበቅ ማድረግ የምርጫ አስፈጻሚዎችና የቦርዱ ሰራተኞች ድርሻ ሆኖ ጥበቃውን የሚያከናውኑት የፖሊስ ኃይል አባላት ወይም ሌሎች የጥበቃ ሠራተኞች ለሚጠብቁቸው የምርጫ ማስፈጸሚያ ሰነዶችና ቁሳቁስ ኃላፊነት አለባቸው፡

አንቀጽ 11. የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችና እና ሰነዶች ርክክብ

1. ማንኛውም በቦርዱ የሚሰራጩ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ የሚያጓጉዝ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ ለሚያጓጉዘው ንብረት አስፈላጊውን ጥንቃቄ እና ጥበቃ በማድረግ ለሚመለከተው የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ማድረስ ይኖርበታል።
2. ማንኛውም የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ ለሚመለከተው የምርጫ ክልል ለማድረስ ከቦርዱ የሚረከብ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ በርክክቡ ወቅት ስለሚረከበው እቃ ዓይነት፣ መጠን እና ሁኔታ በአግባቡ ተመልክቶና ከርክክብ ሰነዱ ጋር አመሳክሮ መረከብ ይኖርበታል።

b. Prepare a register for incoming and outgoing consumable and non-consumable election materials and documents.

Article 10 . Placement and Security of Election Material and Documents

1. Every election officer and Board employee must prepare adequate storage space for the Election material and documents s/he receives.
2. The storage space must be free from moisture, fire hazards, animals/rodents and similar hazards.
3. The storage space must be lockable with access only limited to election officers or Board employees and if the materials are stored in a different space, a record shall be kept for any person accessing the materials,
4. The election officer or Board employee must ensure that the election material and documents s/he receives are under supervision and secure throughout the election process.
5. While the chain of custody of the election materials and documents shall be ensured by the election officers and Board employees, police and security officers are also responsible for the security of Election material and documents they are guarding.

Article 11. Handover of Election Material and Documents

1. Any election officer or Board employee transporting Election documents and material that is distributed by the Board must deliver it to the concerned Election administration body by taking all the necessary precaution and protection.
2. Any election officer or Board employee receiving election material and documents from the Board to handover to the relevant constituency must carefully check the type, amount and status of the document or material s/he is receiving against the handover form.

3. ማንኛውም ለምርጫ ስራ የሚላክ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ እንዲያጓጉዝ የተረከበ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የተረከበው ታሽጎ የሚንቀሳቀስ በሆነ ጊዜ በተረከበበት ሁኔታ ለሚመለከተው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ ማስረከብና በርክክብ ሰነድ ላይ አስፈላጊው መረጃ መሞላቱን ማረጋገጥ ይኖርበታል።
4. ማንኛውም ሰው የታሽጉ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶች ሲረከብ እሽጉ አለመፈታቱን አረጋግጦ መረከብ ይኖርበታል።
5. ማንኛውም በዚህ መመሪያ መሰረት ለሚመለከተው የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ቁሳቁስ ወይም ሰነዶችን ለማድረስ ከቦርዱ ኃላፊነት የተቀበለ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ የሚያጓጉዘውን ማንኛውንም ሰነዶች ቁሳቁስ ቦርዱ ባዘጋጀው ህጋዊ የርክክብ ሰነድ መረከብና ለሚመለከተው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ በተመሳሳይ በህጋዊ የርክክብ ሰነድ ማስረከብ አለበት።
6. ማንኛውንም የቦርዱ መለያ ምልክት ያለበትን ወይም የቦርዱ እንደሆነ የሚታወቅን ቋሚ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶች ያለቦርዱ ትእዛዝ ለሌላ ለሶስተኛ ሰው አሳልፎ መስጠት አይቻልም፤ ከቦርዱ ሌላ ማንኛውም ሰው የባለቤትነት ጥያቄ ሊያቀርብበት አይችልም።

አንቀጽ 12. የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስና ሰነዶች ስለሚረከብ ሰው

1. ከሚመለከተው የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች የሚላኩ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶችን የሚረከበው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ እንደሁኔታው በቦርዱ ጽህፈት ቤት ኃላፊ፣ በክልል ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤት ኃላፊ ወይም በዞን፣ በምርጫ ክልል ወይም በምርጫ ጣቢያ ኃላፊ ይመደባል።
2. ማንኛውም በየደረጃው ያለ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶችን ወይም ሰነዶችን የሚረከበው በምርጫ አስፈጻሚ ወይም በቦርዱ ሰራተኛ ይሆናል።
3. እያንዳንዱ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ከቦርዱ የሚላኩ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶችን እንዲረከብ የመደበውን የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ

3. Any election officer or Board employee that has received any election document or material to transfer must, when there is a seal, hand it over to the concerned election officer or board employee in the same condition it has received it and ensure that the necessary information is filled in the handover document.
4. Any election officer or Board employee that receives election administration material or document must ascertain that the seal is intact when receiving it.
5. Any election officer or Board employee that is tasked by the Board to transport Election document or material s/he has received to election officers or Board employees under this directive must receive the material with the appropriate handover form prepared by the Board and must hand it over to the relevant election officer or Board employee with the appropriate handover form.
6. Any election material or documents with the symbol of the Board or that is known to belong to the Board shall not be transferred to third parties without the permission of the Board and no other person except the Board could claim ownership of it.

Article 12. Recipient of Election Material and Documents

1. The person receiving election material and documents sent by the relevant body is, as appropriate, appointed by the head of office of the Board, head of regional or zonal branch office, head of constituency office or head of polling station.
2. The election administration bodies at various levels shall receive the election material and documents through election officers and Board employees.
3. Each Election administration body must immediately notify the Board and other election administration body at higher level in writing, of the

ሰራተኛ ለቦርዱና ለቦላይ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ወዲያውኑ በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት።

- 4. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ካልሆነ በስተቀር ማንኛውም የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶች ከምርጫ ማስፈጸም ስራው ጋር ደርቦ እንዲረከብ የተመደበን የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ መለወጥ የለበትም።
- 5. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶች ለመረከብ የተመደበ ሰው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መተካት ካለበት በሌላ የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ ሊተካ ይገባል።
- 6. በየደረጃው ያለ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች ሰብሳቢ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶችን ከስራው ጋር ደርቦ እንዲረከብ የተመደበው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት በሌላ ምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ ተተክቶ ከሆነ ፡-

ሀ) ለቦርዱና በየደረጃው ላለ የቦላይ የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ስለተተካው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ ወዲያውኑ በጽሁፍ ያሳውቃል።

ለ) ቀደም ሲል የምርጫ ቁሳቁሶች ወይም ሰነዶችን ተረክቦ ከነበረው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ ወደተተካው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርድ ሰራተኛ ቦርዱ ባዘጋጀው የመረከቢያ ሰነድ ተቆጣጥሮ ያረካክባል።

አንቀጽ 13. የርክክብ ሰነድ

- 1. ቦርዱ የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁሶች እና ሰነዶች መረከቢያ ህጋዊ ሰነድ በማዘጋጀት በስራ ላይ ያውላል። የርክክብ ሰነዱ ከመነሻ አስረካቢው እስከ መጨረሻ ተረካቢው ድረስ ያለውን የርክክብ ሰንሰለት በሚገባ ለመመዝገብና ለመለየት በሚያስችል መልኩ መዘጋጀት አለበት።
- 2. ቦርዱ በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚያዘጋጀው የርክክብ ሰነድ ፡-

election officer or Board employee it has appointed to receive election material and documents sent by the Board.

- 4. Unless it is due to force majeure, an election administration body at any level shall not change the election officer or Board employee that has been appointed to receive election material and documents in addition to his/her duties.
- 5. Without prejudice to sub article 4 of this article, if the election officer or Board employee appointed to receive election material and documents has to be replaced due to force majeure, s/he shall be replaced by another election officer or Board employee.
- 6. If an election officer or Board employee appointed to receive election material and documents, in addition to his/her duties, is replaced by another election officer or Board employee due to force majeure, the chairperson of the concerned Election administration body at various levels:
  - a. Must immediately notify, in writing, the Board and Election administration body at the next level above about the replaced election officer or Board employee.
  - b. Oversee the handover of election material and documents from the previous election officer or Board employee that received them to the new election officer or Board employee, in accordance with the handover document prepared by the Board.

Article 13 . Handover Documents

- 1. The Board shall prepare and implement the legal documents for the handover of election material and documents. The handover document shall be prepared in such a way that it enables the identification and registration of the handing over chain from the beginning to the end.
- 2. The handover document the Board prepares as per this article must clearly display:

- ሀ) የሚጓጓዘውን ወይም ርክክብ የሚፈጸምበትን የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ሰነድ ከነመጠናቸው መግለጫ፤
  - ለ) እንደአግባብነቱ የምርጫ ማስፈጸሚያ ሰነድና ቁሳቁስ የተዘጋጀበትን ወይም የተገዛበትን ጊዜ፣ ቦታና ዋጋ፤
  - ሐ) የምርጫው ማስፈጸሚያ ሰነድና ቁሳቁስ የሚገኝበትን አቋምና ሁኔታ፤
  - መ) የምርጫ ሰነድና ቁሳቁስ መለያ ቁጥር ካለው መለያ ቁጥሩ እና ስያሜው፤
  - ሠ) አስፈላጊ ሌሎች መረጃዎች መሙያ የተተወ "ምርመራ" የሚል ክፍት ቦታ፤
  - ረ) የአስረካቢ ሰው ስም፣ የስራ ድርሻ፣ የመታወቂያ ቁጥርና ፊርማ፤
  - ሰ) የተረካቢ ስም፣ የስራ ድርሻ፣ የመታወቂያ ቁጥርና ፊርማ፤
  - ሸ) የርክክብ ሰነዱ በሰንጠረዥ ቅጂ እንደሚሰራ እና የትኛው ለአስረካቢ፣ የትኛው ለተረካቢ እንዲሁም የትኛው ከጥራዙ ጋር እንደሚቀር የሚያመለክት ማሳሰቢያ፤
  - ቀ) ርክክቡ የተፈጸመበት ቀን፤
  - በ) ቁሳቁሱ ወይም ሰነዱ የተላከለት የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች፤
  - ተ) ቁሳቁሱ ወይም ሰነዱ በተላከለት የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀት ቁሳቁሱን ወይም ሰነዱን የተረከበው የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ ስም፤
  - ቸ) ሰነዱን ወይም ቁሳቁሱን ያጓጓዘው አሽከርካሪ ስም፤
  - ነ) የምርጫ ቁሳቁሱ የተጓጓዘበት ተሽከርካሪ አይነትና ሰሌዳ ቁጥር፡፡
  - ኘ) የምርጫ ቁሳቁሱ በሚጓጓዝበት ጊዜ እንዲያጅብ/ጥበቃ እንዲያደርግ የተመደበው የፀጥታ አስከባሪ ሙሉ ስምና ከተመደበበት አካል የተሰጠው መታወቂያ ቁጥር፡፡ በግልጽ የሚያሳይ መሆን ይኖርበታል፡፡
3. ቦርዱ ማንኛውንም ወደሚመለከተው አካል የሚያጓጓዘውን የምርጫ ማስፈጸሚያ

- a. Description of election material and documents that are being transported or being handed over and their quantities.
- b. As appropriate, the time of purchase or production, place and price of the election material and documents that were manufactured or bought.
- c. The status and condition of the election material and documents.
- d. The name and serial number, where applicable, of the election material and document.
- e. Empty space named "remarks" left open to fill other relevant information.
- f. The name, designation/ role, ID card number and signature of the person handing over the material.
- g. The name, designation/ role, ID card number and signature of the person receiving the material.
- h. Total number of copies of the handover document to be made and a notice entailing which copy will be with the receiver, the distributor and which will remain with the binder/folder.
- i. The date on which the handover took place.
- j. The name of the election administration body to which the materials are being sent; and;
- k. The name of the election officer or Board employee who is to receive the materials at the recipient election administration body.
- l. Name of driver, if applicable.
- m. The type and plate number of the vehicle carrying the material
- n. Full name of the security person who is assigned to escort during the transportation of the election material and the ID number issued by the body that assigned him.

3. The Board, when transferring Election material and documents, must

ሰነድና ቁሳቁስ አሸጎ የሚልክ ከሆነ በእሽጉ ላይ የሚላክለትን አካል አድራሻ፣ የእቃውን ዓይነት፣ ብዛትና የተዘጋጀበትን ቀን ጽፎ ማንቀሳቀስ ይኖርበታል። በርክክብ ሰነዱም ላይ ይህንን የሚያመለክት ቦታ መኖር አለበት።

አንቀጽ 14. አረጋግጦ ስለመረከብ ወይም ስለማስረከብ

ማንኛውም የምርጫ አስፈጻሚ ወይም የቦርዱ ሰራተኛ፡-

1. ከቦርዱ የተላከው የምርጫ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ ለቦታው የተላከ ትክክለኛ ዓይነትና መጠን መሆኑን እና ተገቢው ጥበቃ ተደርጎለት የቆየ መሆኑን በማረጋገጥ መረከብ ወይም ማስረከብ አለበት።
2. ከቦርዱ የሚላኩ ሰነዶችና ቁሳቁስን በጥንቃቄ በመረከብ በአግባቡ መጠበቅ አለበት። ልዩ ጥበቃ የሚያስፈልጋቸውን የምርጫ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ በጥብቅ ጥንቃቄ መያዝ አለበት።
3. በባህሪያቸው በተላኩበት ቦታ ጥቅም ላይ እንዲውሉ እና ለቦርዱ ከማይመለሱት እንደ የሥነዜጋና የመራጮች ማስተማሪያ ማኑዋል፣ በራሪ ጽሁፍ እና የመሳሰሉት ውጫ ያሉትን ሰነዶችና ቁሳቁስ በአግባቡ በስራ ላይ በማዋል ጠብቆ ለቦርዱ ማስረከብ አለበት።

ምዕራፍ ሦስት

ልዩ ጥንቃቄ የሚያስፈልጋቸው የምርጫ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶች አያያዝ፣ አመላለስና አወጋገድ

አንቀጽ 15. ስለአያያዝ እና መልሶ ማስረከብ

1. በዚህ መመሪያ ላይ የተጠቀሱ የምርጫ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶችን የተመለከቱ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ የመራጮች መዝገብን ጨምሮ የድምጽ መስጫ ወረቀቶች፣ ለድምፅ አሰጣጥ፣ ለቆጠራና ለውጤት አገላለፅ አገልግሎት የሚሰጡ ቅጾች ወይም ሰነዶች፣ የሚስጥር ጥበቃ ማሻገያዎች ለምርጫው ሂደት ካላቸው ወሳኝነት ጋር ተያይዞ ልዩ ጥንቃቄ ሊደረግላቸው ይገባል።
2. ለድምፅ አሰጣጥ፣ ለቆጠራና ለውጤት አገላለፅ አገልግሎት የሚሰጡ ሰነዶች ከምርጫ ክልሉ ታሸገው ወደምርጫ ጣቢያው በመጡበት ሁኔታ እስከ ድምፅ መስጫው ዕለት

clearly write the address of the receiving body, the type and quantity of the object and the date of preparation on the package.

Article 14 . Handing Over or Receiving After Checking

Any election officer or Board employee at any level shall:

1. Receive or hand over election material and documents sent by the Board after checking that they are the right type and amount and have remained secure.
2. Receive the election material and documents that are sent by the Board, handle with care and keep secure, particularly sensitive election material or document. Election materials and documents that require special security shall be kept secured with great care.
3. They shall ensure that the materials are used for their intended purpose and are returned, with care, to the Board, except for the items that are consumable in their nature such as civic and voters training manual, flyers and similar items.

Chapter Three

Handling, Retrieval and Disposal of Sensitive Election Materials or Documents

Article 15 Handling and Retrieval

1. Without prejudice to relevant provisions on election material and documents mentioned in this directive, sensitive materials, including the electoral roll, ballot papers, forms or documents used during voting, vote counting and announcement of results and security seals, must be handled with special care due to their relevance to the election process.
2. Documents necessary for the voting, counting and announcement of result process shall remain sealed in the same manner they were trans-

እሽጉ ሳይፈታ፣ ለጥበቃ አስተማማኝ፣ እንሰሳትና እርጥበት በሌለበት ቦታ በጥንቃቄ መቀመጥ አለባቸው።

3. በምርጫ ሕግ፣ በቦርዱ የድምጽ አሰጣጥ፣ ቆጠራና ውጤት አገላለጽ መመሪያና ሌሎች አግባብነት ያላቸው የቦርዱ መመሪያዎች የምርጫ ሂደቱ ተጠናቆ አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎች ተሰብስበው ከተመዘገቡ በኋላ ሁሉም ልዩ ጥንቃቄ የሚያስፈልጋቸው የምርጫ ቁሳቁስና ሰነዶች መከፈታቸው በሚያስታውቁ ቦርሳዎች ውስጥ ተደርገውና የርክክብ ሰንሰለቱ ክፍተት አለመኖሩ በሰነድ በተረጋገጠ መንገድ ለሚመለከተው የምርጫ ማስፈጸሚያ አደረጃጀቶች መመለስ ይኖርባቸዋል።

አንቀጽ 16. ስለአወጋገድ

1. የድምጽ መስጫ ወረቀቶች፣ የውጤት መረከከቢያ ቅጾች፣ ቃለ ጉባኤዎችና ሌሎች በምርጫው ሂደት በስራ ላይ የዋሉ ሰነዶች መወገድ ያለባቸው

ሀ) የምርጫው ሂደት ከተጠናቀቀ፣

ለ) ማንኛውም በምርጫ ሂደትና ውጤቱ ላይ የተነሱ አስተዳደራዊ ወይም ሕጋዊ የአቤቱታ ሂደቶች ከተቋቋሙ፣

መ) የድጋሚ ቆጠራ እስከመጨረሻው ደረጃ ከተጠናቀቀ እና

ሠ) የምርጫ ውጤቱ መጨረሻነት ሲረጋገጥ ብቻ ነው።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 በተደነገገው መሰረት እስኪወገዱ ድረስ የመራጮች መዝገብ፣ የድምጽ መስጫ ወረቀቶች፣ የውጤት መረከከቢያ ቅጾች፣ ቃለ ጉባኤዎችና ሌሎች በምርጫው ሂደት በስራ ላይ የዋሉ ሰነዶች እንደአግባብነቱ በየምርጫ ክልሉ ተቀምጦታቸው ቆይተው ቦርዱ በሚያወጣው የጊዜ ሰሌዳ መሰረት ወደ ቦርዱ ማዕከላዊ ግምጃ ቤት የርክክብ ስርዓቱ በተጠበቀ መንገድ ተጓዥተው መቀመጥ አለባቸው።

3. በምርጫ ሂደት የተፈጸመ ወንጀልን ለመመርመር በሕግ አስፈጻሚ አካላት ወይም በፍርድ ቤት የሚፈለጉ ልዩ ጥንቃቄ የሚያስፈልጋቸው የምርጫ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶች

ferred from the constituency to the polling station until the day of election. They shall not be opened, shall be put in a place that is secure, clean and dry, and free from rodents and pests.

3. In accordance with the Electoral Law, once the election process ends and all necessary information has been collected and filled in, all sensitive materials will be retrieved and returned in tamper-evident bags to the relevant election administration office with the documented chain of custody maintained at all times, and in accordance with the directive on Voting, Vote Counting and Announcement of Results as well as any Board instructions.

Article 16. Disposal

1. Ballot papers, and sensitive materials or documents (such as results forms or minutes) that may be needed as evidence in a complaint or appeal can be disposed of only after:

- a. The election is over;
- b. Any administrative and legal complaints relating to election results have been finally resolved,
- c. Any re-count is completed, and
- d. the finality of the election result has been ascertained.

2. Until they are disposed of in accordance with sub-article 1 of this article, the electoral roll, the ballot papers, result reconciliation forms, minutes and other materials or documents put to use during the election process shall be kept safely, as appropriate, in each constituency and ,as per the Board’s timetable, be transferred to and kept at the Board’s central warehouses, and the documented chain of custody shall be maintained at all times.

3. Sensitive election materials or documents that are required by law enforcement bodies or the court as evidence to investigate crimes com-

እነዚህ የሕግ አካላት በሚሰጡት ማሳሰቢያ ላይ ተመስርቶ የይግባኝ ደረጃዎችን ጨምሮ የፍርድ ሂደቱ እስኪጠናቀቅ ድረስ እንዲቀመጡ ይደረጋል።

- 4. ማናቸውም ልዩ ጥንቃቄ የሚያስፈልጋቸው የምርጫ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶች ከሚከተሉት ውስጥ መጨረሻ የሚከሰተውን ተከትሎ ይወገዳሉ፡-
  - ሀ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ስር የተመለከቱት ሂደቶችና ውሳኔዎች ሲፈጸሙ፣ ወይም
  - ለ) ከምርጫው እለት በኋላ አንድ አመት ሲያልፍ።
- 5. በዚህ አንቀጽ ውስጥ የተመለከቱት ቁሳቁስና ሰነዶች አካባቢን በማይጎዳ መልኩ በመልሶ መጠቀም ሂደት ወይም በሌላ አመቺ በሆነ መልኩ በቦርዱ ጥብቅ ክትትል እና ውሳኔ እንዳስፈላጊነቱ አግባብነት ያላቸው ታዛቢዎች በተገኙበት ይወገዳሉ።
- 6. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች ቢኖሩም ቦርዱ የመራጮች መዝገብ የሚወገድበትን ጊዜ በተለየ ሁኔታ ሊወስን ይችላል።

**ምዕራፍ አራት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

አንቀጽ 17. ስለተጠያቂነት

- 1. በዚህ መመሪያ መሰረት የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ እንዲያጓጉዝ ከቦርዱ ጽህፈት ቤት የተረከበ ሰው ከአቅም በላይ ካልሆነ በስተቀር ንብረቱ በጉዞ ላይ እያለ ለሚደርስበት ማንኛውም ጉዳት ኃላፊነት አለበት።
- 2. ማንኛውንም የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነድ የሚያሰራጭ ወይም የተረከበ ሰው ከጥንቃቄ ጉድለት ላጠፋው፣ ላበላሸው፣ እንዳይሰራ ላደረገው ወይም ላወደመው የምርጫ ማስፈጸሚያ ቁሳቁስ ወይም ሰነዶች አግባብ ባለው ህግ መሰረት ይጠየቃል።

አንቀጽ 18. ተፈጻሚ ስለማይሆኑ መመሪያዎች

ማንኛውም ከዚህ መመሪያ ጋር የሚቃረን መመሪያ ወይም አሰራር በዚህ መመሪያ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

mitted during election process shall ,based on notice given by such law enforcement bodies, be maintained until the court proceedings including appeals are finalized.

- 4. Any sensitive election materials or documents shall be disposed of at the later of the following:
  - a. When all of the events or decisions provided under sub-article 1 of this article occur; or
  - b. one year after election day.
- 5. All material indicated in this Article shall either be recycled or disposed of in an environmentally friendly manner and under strict scrutiny by the Board’s employees and in the presence of observers, as appropriate.
- 6. Without prejudice to provisions of this article, the Board may decide a different timeline for disposing of the electoral roll.

**Chapter Four
Miscellaneous Provisions**

Article 17. Accountability

- 1. Unless the circumstance couldn’t be avoided due to force majeure, whoever transports or receives the property from the office of the Board under this directive shall be responsible for any damage that might occur on the property during transportation.
- 2. Anyone that destroys wrecks or causes damage to any of the election documents or material s/he has received or is in charge of distributing due to negligence shall be held responsible for the damage in accordance to the relevant law.

Article 18. Repealed Directives

Any directive or procedure which contradicts this directive shall not be applicable to matters covered by this directive.

አንቀጽ 19. ስለመተባበር

ማንኛውም ሰው ይህንን መመሪያ በመፈጸምና በማስፈጸም የመተባበር ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 20. መመሪያው የሚጸናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ በቦርዱ ከጸደቀበት የካቲት 4 ቀን 2013 ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

ብርቱካን ሚደቅሳ

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ሰብሳቢ

Article 19. Duty to Cooperate

Everyone has the duty to cooperate to implement and ensure the implementation of this directive.

Article 20 . Effective Date

This provisional directive shall enter into force as of February 11,2021

Birtukan Midekssa

Chairperson of the Ethiopian National Election Board